

2013-10-24

Ert diarienummer: U2013/4124/GV

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Vårt diarienummer: 1139/2012

Ansvarig handläggare: Jenny Ek, jenny.ek@sdr.org

Remissvar på *Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå – en översyn för ökad individanpassning och effektivitet (SOU 2013:20)*

Sveriges Dövas Riksförbund, SDR lämnar härmed remissvar på ovanstående betänkande. SDRs intressepolitiska arbete för skola och utbildning utgår från rätten till livskvalité i ett livslångt perspektiv och med FNs konvention om de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning samt språklagen som grund. Den enskildes tillgång till fungerande språk är en av de mänskliga rättigheterna.

I Språklagen (2009:600) anges följande:

§9 Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja det svenska teckenspråket.

§14:2 ... den som är döv eller hörselskadad och den som av andra skäl har behov av teckenspråk ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda det svenska teckenspråket.

Enligt FNs konvention ska undervisning erbjudas på de mest ändamålsenliga språken, formerna och medlen för kommunikation och i miljöer som maximerar kunskapsrelaterad och social utveckling¹. I FN-konventionen framgår även följande:

Konventionsstaterna ska säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång till allmän högre utbildning, yrkesutbildning, vuxenutbildning och livslångt lärande utan diskriminering och på lika villkor som andra. I detta syfte ska konventionsstaterna säkerställa att skälig anpassning erbjuds personer med funktionsnedsättning.²

¹ Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 24

² Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 24

Med anledning av denna bakgrund välkomnar vi utredningens förslag om att uppdra *Skolverket att ta fram ett kommentarmaterial som ska tydliggöra elevernas rättigheter och kommunernas skyldigheter*³. Här är det av stor vikt att man tydliggör och skärper kommunernas skyldighet att anordna och finansiera teckenspråkstolkare till teckenspråkiga döva och hörselskadade i sina studier. Förutsättningen att använda teckenspråkstolkare för dessa grupper kan vara helt avgörande för möjligheten att delta i utbildningen och få den fortbildning de studerande ansökt till. I annat fall är de utestängda från utbildningsmöjligheter.

Vi instämmer till fullo utredningens bedömning om att *kommunerna bör i sin verksamhet inrätta en samordnande funktion för pedagogiskt stöd till elever med funktionsnedsättning*⁴. Samordning är inte minst viktigt när det gäller kompetensförsörjning då gruppen teckenspråkiga studerande är liten och kunskapen om att tillgängliggöra undervisning för döva brister i kommunerna. Vi ser stora samordningsvinster för kommunerna om de kan samverka över kommungränserna, både när det gäller kompetensförsörjning och teckenspråkstolkning.

Vi har positiv erfarenhet av det system som tillämpas för universitet och högskolor där de ska avsätta 0,3 % av deras anslag för pedagogiskt stöd till elever med funktionsnedsättning samt ha en funktionshindersamordnare som har direkt kontakt med studenterna. Kanske detta är något som även kommunerna kan efterlikna?

Vi ser fram emot en kommunal vuxenutbildning som är tillgänglig för teckenspråkiga döva och främjar deras chanser till full delaktighet i en viktig utbildningsverksamhet.

Med vänlig hälsning

Hanna Sejlitz
Förbundsordförande

³ SOU 2013:20, sid. 154: 5.3.10 *Elevers rätt till stöd*

⁴SOU 2013:20, sid. 162: 5.4.3 *Studerande med funktionsnedsättning*